

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2021-5-009

(Önaraştırma/Taahhüt)

Karar Sayısı : 21-53/736-369

Karar Tarihi : 28.10.2021

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE

Üyeler : Şükran KODALAK, Ahmet ALGAN, Hasan Hüseyin ÜNLÜ,
Ayşe ERGEZEN, Cengiz ÇOLAK

B. RAPORTÖRLER: Ahmet Ogün KARAGÜLLE, Tülay ŞİMŞEK SARI,
Aykut KARAGÖZ

C. BAŞVURUDA

BULUNAN

: - SPGPrints Baskı Sistemleri Ticaret Ltd. Şti.

19 Mayıs Mah. Turaboğlu Sk. Sıtkı Bey Plaza No:2/1 K:5 D:18
Kadıköy/İstanbul

D. ŞİKAYET EDEN : Gizlilik talebi bulunmaktadır.

(1) **E. DOSYA KONUSU: SPGPrints Baskı Sistemleri Tic. Ltd. Şti.'nin lazer gravür makinelerinin bakım-onarımı pazarındaki hâkim durumunu şifre uygulaması yoluyla kötüye kullandığı iddiasına yönelik yürütülen önaraştırma kapsamında anılan teşebbüsün sunduğu taahhüt metninin değerlendirilmesi.**

(2) **F. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 02.02.2021 tarih ve 14828 sayı ile giren başvuru ile 23.02.2021 tarih ve 15432 sayı ile giren ek belge yazısında özetle;

- SPGPrints Baskı Sistemleri ve Ticaret Limited Şirketi'nin (SPGPRINTS) baskı ve gravür ekipmanları üreticisi olup tekstil sektöründe faaliyet gösteren teşebbüslere bu ekipmanları tedarik ettiği,
- Başvuruda bulunan ve tekstil sektöründe faaliyet gösteren (.....), ürünlerine desen işlemek amacıyla SPGPRINTS'ten lazer gravür makinesi satın aldığı,
- Piyasada lazer gravür makineleri ile benzer işleve sahip olan foto kimyasal sistemlerle çalışan makinelerin mevcut olduğu ancak söz konusu makinelerin lazer sistemlerine göre oldukça yavaş kaldığı ve avantajsız olduğu,
- SPGPRINTS markası dışında başka lazer gravür makineleri mevcut olmakla birlikte; diğer üreticilerin ürettikleri makinelerin, kalite ve performans anlamında SPGPRINTS'in makinelerinin gerisinde kaldığı, bu nedenle SPGPRINTS'in lazer sistemleri konusunda tek el ve baskın firma konumunda olduğu,
- (.....),
- (.....),
- SPGPRINTS'in üçüncü taraflarca lazer gravür makinelerine teknik servis hizmetinin verilmemesi amacıyla şifre koyduğu; (.....) anılan şifrenin, lazer güvenliğinin iptal olacağı gerekçesiyle paylaşılmadığı,
- Cihazlara şifre konulmasının makinelere teknik servis girişini engellediği, bu durumun da müşterilerin cihaz üzerindeki tasarruf haklarının kısıtlanması anlamına geleceği,

- Ayrıca, şifre uygulaması ile bağımsız ve daha düşük fiyatla hizmet sunabilecek teknik servis sağlayıcılarının pazara girmesinin engellendiği, bu sayede tekel haline gelinerek fahiş servis ücretleri talep edilebildiği,
- Rekabet Kurulunun (Kurul) *Philips*¹, *Döküm*² ve *Radontek*³ kararlarında da benzer hususların ele alındığı ve anılan Kurul kararlarında benzer uygulamaların hâkim durumun kötüye kullanılması olarak değerlendirildiği

ifade edilmiş ve

- SPGPRINTS tarafından cihazlara ilişkin şifrelerin ve makinede diğer servis sağlayıcılarının hizmet vermesini sağlayacak her türlü dahili sistemin ücretsiz olarak temin edilmesinin,
- Lazer gravür makinelerinin yedek parçalarının ve teknik servis maliyetlerinin fahiş olmayacak şekilde yeniden düzenlenmesinin, yedek parçaların maliyet ve fiyatlarının şeffaf biçimde yeniden yayımlanmasının,
- Makinelerin yedek parçalarının diğer servis sağlayıcılarına da verilmesinin

gerektiği belirtilerek; SPGPRINTS tarafından bu hususlarda gereken adımların atılmaması halinde 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun) kapsamında gereğinin yapılması talep edilmiştir.

- (3) Söz konusu başvuru üzerine hazırlanan 25.02.2021 tarih ve 2021-5-009/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, Rekabet Kurulunun (Kurul) 04.03.2021 tarihli toplantısında görüşülmüş ve 21-11/151-M sayı ile SPGPRINTS hakkında 4054 sayılı Kanun'un 40. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.
- (4) Önaraştırma kapsamında yapılan incelemeler sonucunda hazırlanan 06.07.2021 tarih ve 2021-5-009/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu, Kurulun 08.07.2021 tarihli toplantısında görüşülmüş ve 21-34/461-M sayı ile ek çalışma yapılmasına karar verilmiştir.
- (5) Ek çalışma süresi içinde Kurum kayıtlarına 11.08.2021 tarih ve 20219 sayı ile intikal eden ve SPGPRINTS tarafından yapılan taahhüt sunma talepli başvuru üzerine hazırlanan 18.08.2021 tarihli ve 2021-5-009/BN-01 sayılı Bilgi Notu, Kurulun 26.08.2021 tarihli toplantısında görüşülmüş ve 21-40/581-M sayı ile taahhüt görüşmelerine başlanmasına karar verilmiştir.
- (6) Bu çerçevede, SPGPRINTS'nin Kurum kayıtlarına 01.10.2021 tarih, 21652 sayı ile giren taahhüt metni ve 14.10.2021 tarih, 22057 sayı ile giren ek taahhüt beyanı üzerine düzenlenen 22.10.2021 tarih ve 2021-5-009/BN-02 sayılı Bilgi Notu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (7) **G. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili Bilgi Notu'nda; SPGPRINTS tarafından sunulan taahhüdün tespit edilen rekabet sorunlarıyla orantılı, bu sorunları gidermeye elverişli, kısa sürede yerine getirilebilir ve etkili şekilde uygulanabilir olduğu, bununla birlikte taahhüdün beş yıl süreyle geçerli olmasının gerektiği ifade edilerek, SPGPRINTS markalı lazer gravür makinelerinin bakım-onarımı için gerekli şifreleri temin etmeme gerekçesiyle 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi gereğince soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

¹ 18.02.2009 tarih ve 09-07/128-39 sayılı Kurul kararı.

² 10.02.2016 tarih ve 16-04/67-25 sayılı Kurul kararı.

³ 11.10.2018 tarih ve 18-38/617-298 sayılı Kurul kararı.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Yapılan İnceleme ve Tespitler

H.1.1. Hakkında İnceleme Yapılan Taraf: SPGPRINTS

- (8) SPGPRINTS, 2000 yılından itibaren tekstil baskıcılığı, etiket ve endüstriyel baskı (duvar kâğıdı üretim hatları, elektronik baskı, dekoratif baskı makineleri vb.) pazarında faaliyet göstermektedir. Şirket Hollanda menşeli SPGPrints B.V.'nin tek kontrolünde olup yalnızca bağlı bulunduğu SPGPrints B.V. ve iştirakleri tarafından üretilen makinelerin ve tüketim malzemelerinin satışını yapmakta, ayrıca söz konusu ürünlerin servis hizmetleri (montaj, bakım vb.) alanlarında faaliyet göstermektedir.

H.1.2. İlgili Pazar

H.1.2.1. Sektöre İlişkin Bilgi

- (9) Kumaş baskısı temel olarak, kumaşın belirli bölgelerinin çeşitli renklerde ve şekillerde boyanması anlamına gelmektedir. Çok eski dönemlerden bu yana farklı tekniklerle kumaş baskısı yapılmaktadır. En temel baskı yönteminin bir kalıbın boyanarak kumaş üzerine baskı uygulanması olduğu söylenebilecektir.
- (10) Günümüzde kumaş baskıcılığı sektöründe tekstil baskı elde edebilmek için rulo baskı (*engraved roller* baskı), film baskı, rotasyon baskı, ısı transfer baskı ve mürekkep püskürtmeli dijital baskı olmak üzere beş temel yöntem kullanılmaktadır. İnceleme konusu lazer gravür makineleri ile tamamlayıcı nitelikte olan rotasyon baskı makineleri ilk kez 1963 yılında Hollanda menşeli Stork⁴ firması tarafından üretilmiştir. Bu makinelerin ve tekniğin gelişmesinde anahtar rol oynayan parça, silindir şeklindeki şablonlardır. Silindir şablonların imalatı ileri teknoloji gerektirmektedir⁵. Lazer gravür makineleri ise rotasyon baskı yöntemindeki baskı şablon hazırlığı sürecinde kullanılmaktadır. Lazer gravür makineleri sayesinde kimyasal bir tabaka ile kaplanmış nikelden elek şeklinde olan rotasyon baskı şablonlarının lazer ışını ile sertleştirilerek ya da yakılarak basılacak desenin şablon üzerinde oluşması sağlanmaktadır. Rotasyon baskı şablonlarına ait kalıplar önce desen dairesinde tasarlanmakta, sonrasında ise aklama ve ısı işlemine tabi tutularak lazer gravür makinelerinde yer alan desenler şablon üzerine aktarılmaktadır⁶.
- (11) Baskıda kullanılacak teknik daha çok müşteri taleplerine ve üretim sürecinde kullanılan kumaşın özelliğine bağlı olarak seçilmekte, metraj halindeki kumaşlarda daha çok rotasyon baskı tercih edilirken diğer geleneksel yöntemler daha çok dikili ürünlerde ve ev tekstili ürünlerinde tercih edilmektedir.
- (12) Kumaş baskı teknolojisinde geleneksel yöntemlerin yanında özellikle son 10 yıllık süreçte gelişen dijital baskı teknolojisi bulunmaktadır. Geleneksel ve dijital tekstil baskısı arasındaki en büyük fark, kumaş üzerine renk, geometri ve grafiklerin basılmasıdır. Geleneksel yöntem, desenlere sahip döner ekranları kullanırken, dijital

⁴ Stork firması hâlihazırda SPGPRINTS unvanı ile faaliyet göstermektedir.

⁵ <https://acikders.ankara.edu.tr/mod/resource/view.php?id=70323>

⁶ Rotasyon baskı ürünlerinde baskı işlemi için kullanılabilir iki farklı teknoloji mevcuttur. Bunlardan ilki ülkemizde ve dünyada çok geniş kullanım alanına sahip olan ve lazer ışınıyla hassas kaplamada desenin olmadığı yerlere lazer ışını vererek bunları sertleştirmekte ve sonrasında basınçlı su ile sertleşmemiş bölgelerdeki kimyasal tabakaların açılması suretiyle nikel elek şablon üzerine desen oluşturmakta kullanılan "lazer ışınlama (laser exposure)" yöntemidir. Bir diğeri ise "lazer direkt gravür (laser direct engraving)" olarak isimlendirilmekte ve söz konusu yöntemde kuvvetli lazer ışını nikel şablon üzerine uygulanmış olan sert tabakayı yakarak uzaklaştırmakta ardından desen olan bölge açılarak baskı patınının geçmesi için baskı şablonunun hazırlığı gerçekleştirilmektedir.

yazıcılar yazdırılabilir görüntü, tasarım veya grafikler kullanmaktadır. Daha sonra uygun renk seçimi yapılarak istenen renkli baskılar birleştirilmekte veya küçük mürekkep damlacıkları olarak kumaş üzerine uygulanmaktadır⁷. Diğer yandan geleneksel tekstil baskısı dijital tekstil baskısı ile karşılaştırıldığında kullanıcıya daha az maliyet yüklemektedir. Nihai olarak tekstil sektörü kumaş baskısında kullanılan geleneksel baskı yöntemleri ile dijital baskı yöntemlerinin hem teknik hem de maliyet açısından büyük oranda farklılaştığı görülmektedir.

H.1.2.2. İlgili Ürün Pazarı

- (13) Rekabet hukukunda pazar tanımı, teşebbüsler arasındaki rekabetin sınırlarını tespit etmekte kullanılan bir araçtır. İlgili pazar, ürün ve coğrafi pazar olmak üzere iki temel boyuttan oluşmaktadır. Pazarı hem ürün hem de coğrafi bölge boyutlarıyla tanımlamaktaki amaç teşebbüslerin davranışlarını sınırlama ve etkin bir rekabetçi baskıdan bağımsız olarak davranmalarını önleme gücüne sahip rakiplerin ortaya çıkarılmasıdır.
- (14) Dosya özelindeki şikâyetin temelinde, SPGPRINTS'in satıcısı olduğu lazer gravür makinelerinin teknik servis bölümüne erişimin şifre koruması ile engellendiği ve bu ürüne yönelik yedek parçaların ve bakım-onarım hizmetinin SPGPRINTS'den alınmasının zorunlu olduğu iddiaları yer almaktadır. Bu çerçevede, lazer gravür makinesi ile ilişkilendirilebilir tamamlayıcı nitelikteki ürünlerin dikkate alınması gerekmektedir.
- (15) Ana ürün ile o ürüne ilişkin yedek parça, servis ve bakım gibi ürün ve hizmetler, farklı zamanlarda ihtiyaç duyulan tamamlayıcı nitelikteki ürünlerdir. Müşterinin satın aldığı ilk ürünün bulunduğu pazar, zamanla tamamlayıcı ürün ve hizmetlere ihtiyaç duyması sebebiyle "birincil" veya "öncül" pazar olarak isimlendirilmektedir. Yedek parça, sarf malzemesi, tamir, bakım-onarım hizmetleri gibi birincil ürünle birlikte kullanılan ve birincil ürünün satın alınmasından belli bir süre sonra ihtiyaç duyulan ürün ve hizmetlerin bulunduğu pazar ise "ikincil" veya "ardıl" pazar olarak tanımlanmaktadır.
- (16) Rekabet hukuku literatüründe, birincil ve ikincil ürün ve hizmetlerin yer aldığı pazarların tanımlanmasında i) söz konusu ürün ve hizmetlerin aynı pazara dâhil edilemeyeceği, ii) edilmezse ikincil ürün ve hizmetlerin yer aldığı pazarların marka özelinde tanımlanıp tanımlanamayacağı hususlarının analizi ön plana çıkmaktadır.
- (17) Kurul tarafından alınan kararlarda⁸, ardıl pazarların markaya özgü olarak tanımlanıp tanımlanamayacağına karar verilirken, ürünlerin gerek üretim gerekse tüketim ikame edilebilirliği, tüketici talebi ve başka teşebbüslerce üretimin önünde herhangi bir engel olup olmadığı gibi faktörler göz önüne alınmıştır.
- (18) AB Komisyonu (Komisyon) tarafından 2005 yılında yayımlanan "EU Discussion Paper on Modernization of Article 82" adlı tartışma metninin (Tartışma Metni) ardıl pazarın değerlendirilmesiyle ilgili bölümünde Komisyon'un ikincil piyasalarda ilgili pazar tanımlanırken, normal bir pazar tanımında benimsenen yaklaşımı kullanacağı ifade edilmektedir. Bunun anlamı, ardıl pazarda yer alan ikincil ürünlerin ayrı bir pazar oluşturup oluşturmadığı incelenirken, birincil ürünün satışları üzerindeki (o ardıl pazarın oluşmasına neden olan) etkilerin dikkate alınmayacağıdır. Diğer bir deyişle, pazar tanımının odağında gelecekte birincil ürünü alma olasılığı olan potansiyel

⁷ <https://www.bidusun.com.tr/haberler/dijital-baski-tekstil-sektorunde-kullanim-alanlari-ve-faydalari/>

Erişim Tarihi: 02.07.2021

⁸ 10.02.2016 tarih ve 16-04/67-25 sayılı *Döküm* kararı, 14.08.2008 tarih ve 08-50/758-308 sayılı *Vestel* kararı

müşterilere değil, hâlihazırda birincil ürünü satın almış olan müşterilere yapılan ikincil ürün ve hizmet satışları yer almaktadır.

- (19) Tartışma Metni'nde, markaya özgü ardıl pazar tanımlanmasının hangi durumlarda söz konusu olamayacağından da bahsedilmektedir. Bunlardan birincisi başka üreticilerin ikincil ürünlerine geçişin mümkün olması durumudur. Eğer ikincil ürün başka üreticiler tarafından da piyasaya sürülebiliyorsa, belli bir markanın birincil ürününü alan müşteri ardıl pazarda o markanın ikincil ürünlerine bağlı kalmayacaktır (kilitlenmeyecektir) ve böyle bir durumda (markaya özgü olmayan) ortak bir ardıl pazar belirlemek gerekecektir. Tartışma Metni'nde ikinci olarak, başka marka bir birincil ürüne geçiş ve böylece ardıl pazardaki yüksek fiyatlardan kaçınabilme olasılığından bahsedilmektedir. Böyle bir durumda geçiş maliyetlerinin yüksek olmaması gerekir. Geçiş maliyetleri ise iki türde olabilir. İlk olarak kullanılmış birincil ürünü, geçişin ekonomik olduğu cazip bir fiyattan satmak/satın almak mümkün olmayabilir. Bu, eğer birincil ürünün fiyatı ikincil ürüne göre yüksekse, daha da önemli hale gelmektedir. İkinci tür geçiş maliyetleri ise fiyat hariç yatırımlar ile ilgilidir. Bunlar eğitim, rutini değiştirme, yüklemeler, yazılım vb. olabilir. Sonuçta, ancak ayrı bir ardıl pazarın olmadığına karar verildiği durumlarda (birincil ve ikincil ürünlerin birlikte yer aldığı) analiz, toplam sistem pazarı üzerinden yapılacaktır⁹.
- (20) Mevcut dosya kapsamında da birincil ve ikincil ürüne ilişkin yapılacak ilgili pazar tanımında öncelikle SPGPRINTS markalı lazer gravür makinelerinin yedek parça pazarları, ardından ise bakım-onarım pazarları değerlendirilmiştir.
- (21) SPGPRINT markalı lazer gravür makinelerinin yedek parçalarına ilişkin ilk olarak belirtilmesi gereken husus söz konusu makinelerin bakım-onarımı için gerekli yedek parçaların tamamının doğrudan SPGPRINTS tarafından üretilmediğidir. SPGPRINTS tarafından ihtiyaçlar doğrultusunda farklı markaların yedek parçalarının kullanıldığı belirtilmiştir. Sektörde faaliyet gösteren çeşitli teşebbüslerden elde edilen bilgi ve belgeler birlikte değerlendirildiğinde ise yedek parçaların temin edilebildiği ancak şifre koruma uygulamaları nedeniyle serbest teknik servisler tarafından yedek parçaların kullanılmadığı anlaşılmaktadır. Bu doğrultuda ilgili şifrenin müşterilere temin edildiği bir durumda bakım-onarım için yalnızca SPGPRINTS'in temin edeceği yedek parçalara bağlı kalınmayacak, bir başka deyişle müşteri kilitlenmeyecektir. Dolayısıyla şifrenin paylaşıldığı bir senaryoda Tartışma Metni'nde değinildiği üzere markaya özgü ardıl pazarların tanımlanması için gerekli şartlardan biri gerçekleşmemiş olacaktır. Bu çerçevede, farklı teşebbüslerce de yedek parça üretimi yapılabildiği ve teşebbüslerin sadece SPGPRINTS tarafından üretilen ürünlere bağımlı olmadığı göz önünde bulundurulduğunda SPGPRINTS markalı yedek parça özelinde bir ilgili ürün pazarı tanımlanmasına gerek olmadığı değerlendirilmektedir.
- (22) İlgili pazar çerçevesinde ikinci olarak değerlendirilecek husus SPGPRINTS markalı lazer gravür makinelerine yönelik bakım-onarım hizmetlerinin ayrı bir pazar olarak ele alınmasının gerekli olup olmadığıdır. Şikâyette özellikle, şifre koruması uygulamalarının serbest teknik servislerden hizmet alımının engellenmesine yönelik olduğu vurgulanmaktadır. Bu noktada belirtilmesi gereken husus, ilerleyen bölümde ayrıntılı biçimde yer verilecek olmakla birlikte, SPGPRINTS'den elde edilen bilgi ve belgeden anlaşıldığı üzere inceleme konusu lazer gravür makinelerine şifre olmaksızın kısmen bakım-onarım hizmeti verilebilecek olması; büyük çaplı arızaların yaşandığı durumlarda ise bakım onarımın yapılabilmesi için şifre bilgisine sahip olmanın zorunlu hale gelmesidir. Benzer husus (.....) tarafından da dile getirilmiş, küçük bakımların şifre

⁹ 10.02.2016 tarih ve 16-04/67-25 sayılı *Döküm* kararı.

olmadan yapılabileceği, ağır bakım ve onarım için şifrenin gerekli olduğu ifade edilmiştir. (.....) ve (.....) tarafından gönderilen cevabi yazılarda ise (.....) büyük çaplı arıza yaşandığında, üretici firmanın teknik servis şifresini paylaşmadığı, bazı yedek parçalara üçüncü taraf kişilerin müdahale etmesi halinde garanti kapsamı dışına çıkartılacağı belirtilmiştir, gerek şifre koruma uygulamaları gerekse teknik yetersizlikten dolayı SPGPRINTS'den hizmet almak zorunda kaldıkları ifade edilmiştir.

- (23) Bakım-onarım hizmetlerine ilişkin göz önünde bulundurulması gereken bir diğer husus ise bakım-onarım masraflarının yeni bir ürüne/bir başka ürüne geçiş yapmaya neden olacak büyüklükte olup olmadığıdır. Bu kapsamda SPGPRINTS'ten lazer gravür makineleri satın alma bedelleri ile ilgili makinelere yönelik bakım-onarım hizmet bedelleri talep edilmiştir. SPGPRINTS tarafından söz konusu makinelerin satın alma bedelinin (.....) ABD Doları olduğu, bakım-onarım masraflarının saatlik (.....) ABD Doları işçilik + diğer masraflar olarak farklılık gösterdiği, bakım-onarımın yılda bir veya iki kez talep edildiği, kimi müşterinin hiç bakım-onarım hizmeti talep etmediği ve bakım-onarım masraflarının toplam maliyet içinde çok küçük bir yer tuttuğu ifade edilmiştir.
- (24) Yukarıda ayrıntılarına yer verilen Tartışma Metni'nde bir başka markanın birincil nitelikteki ürününe geçişin ve böylece ardıl pazardaki yüksek fiyatlardan kaçınabilme olasılığının olması ve geçiş maliyetlerinin yüksek olmaması durumunda marka bazlı ilgili ürün pazarı tanımı yapılmasına gerek olmadığı; geçiş maliyetlerini ise yeni alınacak ürünün fiyatının ve fiyat hariç yatırımların (eğitim, rutini değiştirme, yüklemeler, yazılım vb.) belirleyici nitelikte olduğu ifade edilmektedir. SPGPRINTS markalı lazer gravür makinalarının satın alım maliyeti ((.....) ABD Doları) ve kullanımı için edinilmesi gereken teknik bilgi ve kalifiye eleman yetiştirme maliyeti birlikte değerlendirildiğinde söz konusu makinelere ihtiyaç duyan teşebbüsler açısından rakip birincil ürünlere geçişin kolay olmayabileceği; ilk olarak kullanılmış birincil ürünü, geçişin ekonomik olduğu cazip bir fiyattan satmanın/satın almanın yüksek operasyonel maliyetlere sebebiyet verebileceği (geçiş sürecinde üretimin yeni alınacak makineye göre uyarlanması, personel eğitimleri, yeni cihaz için oluşacak sermaye ihtiyacı vb.) ve sayılan sebepler ile böyle bir geçişin teşebbüsler açısından makul görülemeyeceği değerlendirilmektedir.
- (25) Sonuç olarak, SPGPRINTS markalı lazer gravür makinesi müşterilerinin, özellikle yazılımla korunan büyük nitelikteki arızalar bakımından SPGPRINTS tarafından verilen bakım-onarım hizmetlerini almaya mecbur olduğu görülmekte, bu sebeple ilgili ürün pazarı tanımında SPGPRINTS markası özelinde bir değerlendirme yapılması gerekmektedir.
- (26) Ayrıca ardıl pazar tanımlamaları açısından farklı sektörlere yönelik geçmiş Kurul kararları incelendiğinde¹⁰ Tartışma Metni'nde yer verilen hususlar göz önünde bulundurularak marka-spesifik pazar tanımlama anlayışının benimsendiği görülmektedir. Bu bakımdan yukarıda yer verilen bilgiler, geçmiş tarihli Kurul kararları ve taraflardan elde edilen bilgiler göz önünde bulundurularak, marka-spesifik ardıl pazar belirlenebileceği ve ilgili ürün pazarının "*SPGPRINTS markalı lazer gravür makinelerine yönelik bakım-onarım hizmetleri pazarı*" olarak tanımlanabileceği değerlendirilmektedir.

¹⁰ 11.10.2018 tarih ve 18-38/617-298 sayılı *Radontek* kararı; 10.02.2016 tarih ve 16-04/67-25 sayılı *Döküm* kararları.

H.1.2.3. İlgili Coğrafi Pazar

- (27) İncelemeye konu teşebbüs SPGPRINTS'in faaliyetlerinin tüm ülke geneline yönelik olduğu ve bölgesel bir farklılaşmaya gidilmediği göz önünde bulundurularak ilgili coğrafi pazar "Türkiye" olarak belirlenmiştir.

H.1.3. Dosya Kapsamındaki Rekabet Sorunları

- (28) Önaraştırmanın ana konusunu, SPGPRINTS'in satışını gerçekleştirdiği lazer gravür makinelerinin bakım-onarımı için gerekli şifreyi vermeyi reddetmesi dolayısıyla hâkim durumunu kötüye kullandığı iddiaları oluşturmaktadır. Söz konusu iddiada özetle; SPGPRINTS'in lazer gravür makinelerinin çalıştırılması ve bakım-onarımı için teknik bilgi gerektiği, söz konusu cihazlara bir başka teknik servis tarafından bakım-onarım yapılmaması için şifre koruması konulduğu, şikâyet konusu şifrenin yazılı olarak istenilmesine rağmen SPGPRINTS tarafından şifrenin kendilerine verilmediği ve SPGPRINTS'in fahiş ücretli bakım-onarım hizmetini almak zorunda kaldıkları ifade edilmiştir. Öte yandan, incelenen şirketin yetkilileri tarafından; müşterilerin ve teknisyenlerin iş güvenliğini sağlamak ile SPGPRINTS'in know-how olarak nitelendirilebilecek fikri mülkiyet haklarını korumak amacıyla şifre korumasının uygulandığı belirtilmiştir. Bu doğrultuda SPGPRINTS tarafından uygulanan şifre koruma yönteminin ilgili pazardaki etkisinin incelenmesi gerekmektedir.
- (29) Şifre koruması uygulamasının rekabet değerlendirmesine geçmeden önce SPGPRINTS'in hâkim durumuna ilişkin değerlendirme yapılmalıdır. 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında incelenen bir davranışın ihlal teşkil edebilmesi için davranışı gerçekleştiren teşebbüsün ilgili pazarda hâkim durumda olması ve davranışın bir kötüye kullanma niteliği taşıması gerekmektedir. Hâkim durum kavramı, 4054 sayılı Kanun'un 3. maddesinde; "*Belirli bir piyasadaki bir veya birden fazla teşebbüsün, rakipleri ve müşterilerinden bağımsız hareket ederek fiyat, arz, üretim ve dağıtım miktarı gibi ekonomik parametreleri belirleyebilme gücü*" olarak tanımlanmıştır. Bu tanım çerçevesinde, rekabetçi baskılardan belirgin şekilde bağımsız davranma gücüne sahip olan bir teşebbüsün hâkim durumda bulunduğu kabul edilmektedir.
- (30) Mevcut dosya özelinde ilgili pazar, belirli bir ürüne ilişkin ikincil nitelikteki mal ve hizmetle sınırlı olmak üzere, marka-spesifik olarak "SPGPRINTS markalı lazer gravür makinelerine yönelik bakım-onarım hizmetleri pazarı" olarak belirlenmiştir. Bu çerçevede ilgili ürün pazarındaki rekabet yalnızca söz konusu ikincil ürün özelinde mal ve hizmet sunan teşebbüsler arasında gerçekleşecektir. Bununla birlikte yukarıda da belirtildiği üzere inceleme tarafı SPGPRINTS tarafından lazer gravür makinelerine şifre koruması getirilmekte, mal sahiplerinin ve teknik servislerin söz konusu makineler üzerinde tam bir kontrol kurmasının önüne geçilmekte ve böylece söz konusu ürünlere yönelik, özellikle büyük çaplı arızalarda, SPGPRINTS dışında başka teşebbüslerce bakım onarım hizmeti verilmesi engellenmektedir. Bu kapsamda pazara giriş ve büyüme engelleri ile alıcı gücüne ilişkin haricen bir değerlendirme yapmaksızın, SPGPRINTS'in ilgili pazarda bakım-onarım hizmeti veren tek teşebbüs olduğu ve dolayısıyla hâkim durumda bulunduğu söylenebilecektir.
- (31) Şikâyette şifrenin istenmesinin gerekçesi olarak; sahibi oldukları lazer gravür makinesinin (.....) şifrenin temin edilmediği ifade edilmiştir.
- (32) Lazer gravür makinesinin sahibi konumundaki teşebbüsün makinenin teknik ayarlarını kontrol edebilecek şifreye erişememesi nedeniyle, söz konusu makinenin kullanım ömrü boyunca SPGPRINTS'e bağımlı kalacağı ve bakım-onarımın yalnızca SPGPRINTS tarafından yapılması nedeniyle SPGPRINTS markalı lazer gravür

makinelere yönelik bakım-onarım pazarına yeni girişlerin olmayacağı söylenebilecektir. Nitekim Kurulun 10.02.2016 tarihli, 16-04/67-25 sayılı *Döküm* kararında benzer bir hususa ilişkin şu tespitler yapılmıştır¹¹:

“Genel ticari hayatta bir ürün satıldıktan sonra o ürünün mülkiyeti ve üzerinde tasarruf yapma yetkisi tamamen alıcıya geçmektedir. Bu nedenle cihazların teknik servislerinin kime yaptırılacağı da cihazları alanlar tarafından karar verilecek bir durumdur. Cihaza yüklenen yazılımın, ...şifresi nedeniyle sadece üretici firma kontrolünde olduğu varsayılırsa, bu durum üreticinin cihazın kullanım süresi boyunca her hal ve şartta müşteriyi kendisine mecbur bırakması anlamına gelecektir ki, bu durum normal ticari hayat bakımından kabul edilebilir görülmektedir.”

- (33) Öte yandan inceleme konusu şifrenin verilmemesine gerekçe olarak SPGPRINTS tarafından aşağıdaki hususlar dile getirilmiştir:

“Lazer gravür cihazlarında, hem Şirket’in cihazlara ilişkin fikri mülkiyet haklarını korumak hem de cihazların yapısı gereği yüksek akımda ışığı üretmesinden dolayı iş güvenliği anlamında da teknisyenleri ve müşteriyi korumak amaçlı bir yazılım mevcuttur. Bu yazılım ile oluşturulan kod cihaza ait know-how konusunda bazı hassas bilgilere de erişim sağlamakla birlikte devre dışı bırakılabildiği veya çalışma düzenini bozabildiği makine güvenlik donanımı ile ciddi sağlık risklerine yol açabilmektedir ve bu sebeple de sadece yetkili servis mühendisleri bu yazılıma giriş yapabilmektedir. Belirtilmelidir ki bu yazılım ve oluşturulan kod makinelerin parçalarının değiştirilmesine, makinelere bakım yapılmasına veya genel olarak makinelere dışarıdan servis verilmesine kesinlikle herhangi bir engel teşkil etmektedir. Aksine, söz konusu yazılım ve oluşturulan kodun kullanılması cihazın içeriğine ilişkin çok derin ve teknik bilgilere erişim sağladığından ötürü yeterli teknik bilgi ve donanıma sahip olmayan bir teknisyen ve / veya müşteri tarafından cihazın bozulmasını, bu sayede de cihazı kullanın ve çevresinde bulunanların tehlikeli seviyede ve yüksek akımda lazer ışın korunmadığı bir durumun ortaya çıkmasını önlemektedir.”

- (34) SPGPRINTS’in iş güvenliği çerçevesinde ileri sürdüğü hususlara benzer nitelikteki yazışmalara önaraştırma sürecinde SPGPRINTS’de yapılan yerinde incelemede elde edilen bulgularda da rastlanılmıştır.¹² İlgili bulgulardan SPGPRINTS’in güvenlik endişeleri öne sürerek ilgili lazer gravür makinelerine ilişkin şifreleri paylaşmadığı, yalnızca kendi teknik elemanlarının müdahalesine izin verildiği anlaşılmaktadır. Bu durum (.....) tarafından da dile getirilmiştir. (.....) lazer gravür makinesinin teknoloji yoğun bir cihaz olduğu, yüksek akım ile yaratılan lazer ışınının maddi hasara veya ölümlü kazalara yol açabileceği, bu nedenle yalnızca eğitimli teknik elemanın bakım-onarım yapmasının uygun olduğunu belirtilmiştir.
- (35) Bu doğrultuda SPGPRINTS’in güvenlik endişesi nedeniyle lazer gravür makinelerine şifre koruması getirmesi gerek marka imajının gerekse de teşebbüs aleyhine açılacak hukuk davalarının önüne geçilmesi yönünde temel düzeyde makul bir davranış olarak kabul edilebilecektir. Bununla birlikte garanti süresi boyunca yedek parça sağlayan ve/veya bakım-onarım hizmeti sunan tedarikçi tarafından, garanti süresi sona erdikten sonra şifre koruma uygulanmasının sürdürülmesi ürünlerin sahibi ve sorumlusu olan alıcı teşebbüslerin bu ürünler üzerindeki tasarrufunu kısıtlayıcı niteliktedir. Dolayısıyla ürün sahibi teşebbüsler ürünlerin bakımı-onarımı için satıcı teşebbüse bağımlı hale

¹¹ Paragraf 33.

¹² Önaraştırma Raporu Bulgu 1 ve Bulgu 2.

gelmektedir. Dahası inceleme konusu lazer gravür makinesine benzer nitelikteki teknik bilgi yoğun ürünlerin bakım-onarım pazarlarında faaliyet yürütebilecek bağımsız teknik servislerin sayısı görece düşükken, şifre ve benzeri koruma önlemleri yoluyla bağımsız teknik servislerden hizmet alınamaması pazara girişleri imkânsız hâle getirebilecektir. Bu çerçevede, ürünlerin teknik servisi ile ilgili karar verme yetkisi her hal ve şartta makineyi satın alan müşteri üzerinde olmalı ve talep halinde şifreler müşteriye verilmelidir. Böylece makinelere teknik servis verme konusunda inisiyatif müşteriye geçeceğinden, cihazların yetkisiz kişiler tarafından kurcalanarak problemler yaratılması riski en aza inecek ve bu riske tamamen cihazı satın alan müşteri katlanacaktır.

H.2.Taahhüt Görüşme Süreci

- (36) Ek çalışma süresi içinde SPGPRINTS tarafından sunulan ve Kurum kayıtlarına 11.08.2021 tarih ve 20219 sayı ile intikal eden başvuruda özetle;
- Öneraştırma süresince yapılan tespit ve değerlendirmeler doğrultusunda ortaya konulan rekabete ilişkin endişelerin hızlı ve etkili şekilde çözülmesine yönelik davranışsal taahhüt sunmayı istedikleri,
  - Bu doğrultuda taahhüdün detaylarının 30.09.2021 tarihine kadar Kurula sunulacağı hususları ifade edilmiştir.
- (37) SPGPRINTS'in taahhüt sunma talebine ilişkin talep, Kurulun 26.08.2021 tarihli toplantısında görüşülmüş ve 21-40/581-M sayı ile taahhüt görüşmelerine başlanmasına karar verilmiştir. Bu kapsamda taraf ile taahhüt sürecine ilişkin bir çevrim içi toplantı gerçekleştirilmiş ve toplantıda görüşülen hususlar tutanak altına alınmıştır. Söz konusu toplantı kapsamında rekabete ilişkin endişeler, taahhüdün kapsamı, ne zaman sunulabileceği ve benzeri hususlar değerlendirilmiştir. Bu sürecin akabinde SPGPRINTS tarafından 01.10.2021 tarih ve 21652 sayı ile taahhüt metni, 14.10.2021 tarih ve 22057 sayı ile ek taahhüt beyanı gönderilmiştir.

H.3. Taahhütlere İlişkin Açıklama ve Değerlendirmeler

- (38) SPGPRINTS tarafından sunulan taahhüt metninde;
- Taahhütlerinin kabul edildiğine ilişkin kısa Kurul kararının kendilerine tebliğ edildiği tarihten itibaren, gerekçeli Kurul kararının tebliğ edilmesini beklenmeksizin, garanti süresini doldurmuş olan lazer direkt gravür makinelerinin servis şifrelerinin yetkili makine sahipleri tarafından talep edilmesi halinde, servis şifresinin mümkün olan en kısa sürede ücretsiz olarak müşterilerle paylaşılacağı,
  - Makine sahiplerinin şifre talep edebilmesi için Ticaret Sicil Gazetesinde ilan edilmiş yetkili temsilcilerinin her yıl bir kere "Servis Şifresi Talebi için Müşteri Taahhütnamesi" (Müşteri Beyanı) imzalaması ve imzalanmış nüshanın, imza sirküleri ile birlikte SPGPRINTS adresine gönderilmesinin şart koşulacağı, bu uygulamanın gerekçesinin bakım-onarım hizmeti sırasında oluşabilecek sağlık ve teknik risklerine karşı SPGPRINTS'in sorumluluğunun sınırlandırılması olduğu,
  - Makine servis şifresi talep eden müşterilerin, Müşteri Beyanı'nda belirledikleri yetkilendirilmiş çalışanları aracılığıyla, service.turkey@spgprints.com e-posta adresi üzerinden SPGPRINTS'e şifre taleplerini iletebilecekleri, söz konusu e-posta adresi dışında başka bir e-posta adresine veya SPGPRINTS çalışanlarına telefon veya kısa mesaj aracılığıyla yapılan taleplerin geçerli talep niteliği taşımayacağı ve değerlendirmeye alınmayacağı,

- Yukarıdaki şartları taşıyan servis şifresi talepleri SPGPRINTS'e ulaştığı takdirde, SPGPRINTS'in aynı gün saat 24.00'e kadar geçerli olacak bir servis şifresi oluşturacağı ve talep anından itibaren dört saati geçmeyecek şekilde, mümkün olan en kısa sürede, talep edene e-posta yolu ile iletileceği,
- SPGPRINTS'in servis şifrelerinin, hafta içi mesai saatleri içinde (8.00-17.00) sağlanacağı, hafta sonu dâhil mesai saatleri dışında gelen şifre taleplerine ise takip eden iş günü öğlen 12.00'ye kadar yanıt verileceği,
- Talebin yapıldığı gün içinde servis şifresinin temin edilebilmesi için en geç 14.00'e kadar şifre talebinin yapılması gerektiği, bu saatten sonra yapılan taleplerin en geç ertesi iş günü saat 11.00'e kadar yanıtlanacağı,
- Ayrıca, müşterilerin, yukarıda yer verildiği üzere Müşteri Beyanı'nın imzalanmış orijinal nüshası ile temsilcilerinin temsil yetkisini gösteren imza sirkülerini SPGPRINTS adresine kargoya verdiği ancak kargonun SPGPRINTS adresine ulaşmadığı bir durumda, makinenin bakım-onarımı için acil bir durum söz konusuysa, müşterinin söz konusu belgeleri ve kargo takip numarasını service.turkey@spgprints.com'a göndererek de şifre talebinde bulunabileceği,
- SPGPRINTS tarafından müşterilere sağlanan şifrenin geçerliliğini yitirmesi durumunda, müşteriler tarafından tekrar şifrenin talep edilmesi durumunda taahhüde uygun biçimde şifrenin en geç dört saat içinde sağlanacağı,
- Hafta içinde olmak kaydıyla resmi tatil günlerinde ve bahse konu günün Avusturya'da işletmelerin ve bankaların kapanmasını gerektirecek bir gün olmaması şartıyla, SPGPRINTS'in gelen şifre talebini, SPGPrints Avusturya GmbH'ye iletileceği, söz konusu durumda en geç Türkiye saati ile 14.00'e kadar olacak şekilde gelen şifre taleplerinin maksimum altı saat içerisinde cevaplanacağı, bu süre içinde yapılmayan taleplere ise takip eden gün şayet Türkiye'de ulusal-dini tatil ve bayram günleri sona erip mesai başlamışsa, SPGPRINTS'in, şayet mevzubahis tatil süreci Türkiye'de devam ediyor ve Avusturya'da mesai devam ediyor ise, SPGPrints Avusturya GmbH'nin, bu talebin yapıp şifrenin verilemediği günü takip eden gün içerisinde, Türkiye saati ile öğlen saat 12:00'ye kadar servis şifresini müşteriye temin edeceği,
- SPGPRINTS'in, Müşteri Beyanı'nda belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilmemesi sonucu meydana gelebilecek zararlar nedeniyle müşterilerden tazminat talep edebileceği,
- SPGPRINTS'in servis şifresini paylaşmasının akabinde, kurulumun başından itibaren makinede yapılan tüm işlem hareketlerini gösteren servis kayıt verilerinin silinmesi durumunda, SPGPRINTS'in teknik personelinin yaralanmasına yol açabilecek teknik arızaların tespit edilemeyecek olması dolayısıyla, SPGPRINTS'in söz konusu makinede herhangi bir bakım-onarım hizmeti vermeme hakkının saklı tutulduğu,
- Müşteri Beyanı'nın her mali yılın sonuna kadar geçerli olacağı,
- Kurul tarafından taahhüdün izlenmesi amacıyla, her mali yıl sonunda bir sonraki yıl içinde imzalanması planlanan Müşteri Beyanı'nın bir örneğinin ve ayrıca bir önceki yıl içinde kendilerine gelen şifre taleplerine ve kimlere şifre verildiğine ilişkin listelerin Kurula gönderileceği,
- SPGPRINTS tarafından sunulan taahhüdün beş yıl süreyle geçerli olacağı

taahhüt edilmektedir.

H.4. Değerlendirme

- (39) 16.06.2020 tarihinde kabul edilen 7246 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesine ek fıkralarla (üçüncü ve dördüncü fıkralar) taahhüt usulü getirilmiştir. 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin üçüncü fıkrasında taahhüde ilişkin usul ve esasların Kurul tarafından çıkarılan tebliğ ile belirleneceği hüküm altına alınmıştır. Kurul tarafından 11.02.2021 tarihinde kabul edilen 2021/2 sayılı Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar İle Hâkim Durumun Kötüye Kullanılmasına Yönelik Önerştirmelerde ve Soruşturmelerde Sunulacak Taahhütlere İlişkin Tebliğ (2021/2 sayılı Tebliğ), 16.03.2021 tarihli ve 31425 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.
- (40) 2021/2 sayılı Tebliğ'in "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, *"Bu Tebliğ; açık ve ağır ihlaller hariç olmak üzere, 4054 sayılı Kanunun 4 üncü veya 6 ncı maddesi kapsamında ortaya çıkan rekabet sorunlarının giderilmesine yönelik olarak ilgili teşebbüslerce ya da teşebbüs birliklerince sunulan taahhütleri kapsamaktadır."* hükmüne yer verilmiştir.
- (41) Ayrıca, 2021/2 sayılı Tebliğ'in "Taahhüt Sürecinin Başlatılması" başlıklı 5. maddesinde; *"(1) Haklarında yürütülen bir incelemeye taahhütle son verilmesini isteyen taraflar, önaraştırma veya soruşturma sürecinde taahhüt sunma talebinde bulunabilirler. Soruşturma sürecindeki taahhüt sunma talepleri Kanunun 43 üncü maddesinin ikinci fıkrası kapsamında yapılan soruşturma bildiriminden itibaren üç ay içinde Kuruma iletilir. Bu süre geçtikten sonra Kuruma iletilen taahhüt sunma talepleri dikkate alınmaz.*
(2) Taraflar, taahhüt sunma taleplerini yazılı şekilde Kuruma ileterek taahhüt sürecini başlatır."
- hükmü yer almaktadır.
- (42) 2021/2 sayılı Tebliğ'in yukarıda yer verilen ilgili maddeleri uyarınca inceleme konusu rekabetçi endişenin ortadan kaldırılması ve SPGPRINTS hakkında yürütülen önaraştırmanın sonlandırılması için gerekli taahhüt sürecinin başlatılması talepli başvuru süresi içinde Kurum kayıtlarına girmiştir. Aynı Tebliğ'in 4. maddesinde ise açık ve ağır ihlaller; *"üretim veya dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren teşebbüsler arası ilişkide alıcının sabit veya asgari satış fiyatının belirlenmesi konularında gerçekleşen anlaşma ve/veya uyumlu eylemler ile bu konulara ilişkin teşebbüs birliği karar ve eylemlerini"* de kapsayacak şekilde düzenlenmektedir.
- (43) SPGPRINTS'in lazer gravür makinelerinin servis şifresini vermeme ve şifre koruma uygulamalarına yönelik iddiaların Tebliğ'de sayılan açık ve ağır ihlallerden olmadığı, dolayısıyla mevcut rekabet sorunlarının taahhüt müessesesi kapsamında ele alınabileceği 18.08.2021 tarihli ve 2021-5-009 sayılı Bilgi Notu'nda değerlendirilmiş ve aynı doğrultudaki 26.08.2021 tarihli, 21-40/581-M sayılı Kurul kararıyla taahhüt görüşmelerine başlanması uygun görülmüştür.
- (44) Mevcut dosya kapsamında ilgili ürün pazarı, belirli bir ürüne ilişkin ikincil nitelikteki mal ve hizmetle sınırlı olmak üzere, marka-spesifik olarak *"SPGPRINTS markalı lazer gravür makinelerine yönelik bakım-onarım hizmetleri pazarı"* olarak belirlenmiştir. Bu çerçevede ilgili ürün pazarındaki rekabet yalnızca söz konusu ikincil ürün özelinde mal ve hizmet sunan teşebbüsler arasında gerçekleşecektir. Bununla birlikte, inceleme tarafı SPGPRINTS tarafından lazer gravür makinelerine şifre koruması getirilmekte,

makine sahiplerinin ve teknik servislerin söz konusu makineler üzerinde tam bir kontrol kurmasının önüne geçilmekte ve böylece söz konusu ürünlere yönelik bakım onarım hizmetinin SPGPRINTS dışında başka teşebbüslerce verilmesi engellenmektedir. SPGPRINTS'in lazer gravür makinelerinin şifrelerini talep eden teşebbüslerle söz konusu şifreyi paylaşmamaya yönelik bir tutum takındığı, teşebbüste yapılan yerinde incelemede elde edilen yazışmalardan açıkça görülebilmektedir.

- (45) Bu kapsamda dosya konusu rekabetçi endişe, lazer gravür makinesinin sahibi konumundaki teşebbüslerin makinenin teknik ayarlarını kontrol edebilecek şifreye erişememesi nedeniyle, söz konusu makinenin kullanım ömrü boyunca SPGPRINTS'e bağımlı kalması ve bakım-onarımın yalnızca SPGPRINTS tarafından yapılması nedeniyle SPGPRINTS markalı lazer gravür makinelerine yönelik bakım-onarım pazarını yeni girişlere kapatabileceği şeklinde ifade edilebilecektir. Bu kapsamda, SPGPRINTS'in lazer gravür makinelerinin üreticisi olmasının kendisine sağladığı konumun, SPGPRINTS markalı lazer gravür makinelerinin bakım-onarım hizmetleri pazarında rekabetçi endişeler yaratabileceği kanaatine varılmıştır.
- (46) Anılan hususlar çerçevesinde, SPGPRINTS, lazer gravür makinelerinin bakım-onarımı pazarındaki servis şifresi paylaşılmamasına bağlı rekabetçi endişeleri, *Müşteri Beyanı*'ni imzalayan makine sahibi müşterileriyle paylaşarak gidermeyi taahhüt etmektedir. Bu doğrultuda taahhüdün kapsamının, uygulanış biçiminin, süresinin ve taahhüdün izlenmesine ilişkin uygulamaların değerlendirilmesi gerekmektedir.
- (47) İnceleme süresince elde edilen bilgi ve belgeden, SPGPRINTS markalı lazer gravür makinelerinin barındırdıkları koruma yazılımının, değişmeyen tek bir şifrenin kullanımına imkân vermediği anlaşılmıştır. Bu doğrultuda SPGPRINTS, kendi bakım-onarım hizmetleri de dâhil olmak üzere, oluşturulduğu günün gece yarısı (saat 24.00) itibarıyla kullanılamaz hale gelen gününbirlik şifreler kullanmaktadır. SPGPRINTS tarafından söz konusu koruma yazılımının değiştirilmesinin teknik zorluğu yanında farklı yaşa ve yazılıma sahip makineler için gerekli yazılım ve donanım masrafının çok büyük boyutlara ulaşacağı beyan edilmiştir. SPGPRINTS markalı lazer gravür makinelerinin koruma yazılımının değiştirilmesi önündeki teknik ve mali engeller göz önünde bulundurulduğunda, makine şifrelerinin makine sahiplerine ücretsiz ve makul süreler içinde sunulmasıyla inceleme süresince ortaya konulan rekabetçi endişelerin giderilebileceği değerlendirilmektedir.
- (48) SPGPRINTS taahhüt kapsamında, garanti süresi sona eren lazer gravür makinelerinin şifresini ücretsiz olarak sunacaktır. Makine şifresi yalnızca e-posta ile talep edilebilecektir. Şifreyi alan makine sahipleri herhangi bir yazılım veya donanım gerekmesizin şifreyi kullanabilecektir. Makine sahipleri tarafından ardışık günlerde yapılan şifre talepleri de taahhüt kapsamında belirlenen sürelerle ve koşullara uymak şartıyla karşılanacaktır. Dolayısıyla makine sahiplerinin talep sayısına ilişkin bir sınırlama getirilmemiştir. Söz konusu şifreyi talep edebilecek yetkililerin ve şifrenin kullanılmasıyla ortaya çıkabilecek teknik ve hukuki sorunların sorumluluğunun belirlenebilmesi adına SPGPRINTS tarafından *Müşteri Beyanı* hazırlanmıştır. Yalnızca *Müşteri Beyanı*'ni imzalayan makine sahiplerinin şifre taleplerinin dikkate alınacağı beyan edilmiştir.
- (49) SPGPRINTS kendi mesai saatleri (8.00-17.00) içinde kalmak şartıyla, şifre taleplerine en fazla dört saat içerisinde cevap vermeyi taahhüt etmektedir. Bu kapsamda, mesai saatleri (8.00-17.00) dışında ve resmi tatil günlerinde şifre taleplerine cevap verilmeyeceği, mesai saatleri dışında kendilerine ulaştırılan şifre taleplerinin takip eden ilk mesai saati itibarıyla dikkate alınacağı ve en fazla üç saat içinde cevap verileceği

belirtmiştir. Bununla birlikte, şifre talep edilen günün Türkiye’de resmi tatile denk gelmesi durumunda, şayet Avusturya’da o gün resmi tatil değilse, söz konusu taleplerin Avusturya’ya yönlendirileceği ve en fazla altı saat içinde cevaplandırılacağı taahhüt edilmektedir. SPGPRINTS’in kendi faaliyetleri kapsamında sunduğu bakım-onarım hizmetinin de mesai saatleri içinde sunulduğu dikkate alındığında, taahhüt paketinde sunulan sürelerin, SPGPRINTS dışındaki teşebbüslerden bakım-onarım hizmeti almak isteyen müşterilerin ve bu hizmeti sunacak teknik servislerin iş planlamalarını ve ayarlamalarını yapabilmeleri için makul ve yeterli olduğu değerlendirilmektedir.

- (50) 2021/2 sayılı Tebliğ’in 8. maddesinin ikinci fıkrasında yer alan taahhüdün nasıl izlenebileceği hususuna ilişkin SPGPRINTS, her mali yıl sonunda bir sonraki yıl içinde imzalanması planlanan *Müşteri Beyanı*’nın bir örneğini ve bir önceki yıl içinde kendilerine gelen şifre taleplerine ve kimlere şifre verildiğine ilişkin listeleri Kurum ile paylaşmayı taahhüt etmektedir. Bahse konu husus, sunulan taahhüdün izlenebilmesi için makul ve uygulanabilir bir çözüm olarak kabul edilmiştir.
- (51) Ayrıca, şifre paylaşım sürecinin bir e-posta hesabı üzerinden yürütülmesi, ileride SPGPRINTS ile müşterileri arasında yaşanabilecek ihtilafların belgelenmesi ve dolayısıyla taahhüt sürecinin izlenebilmesi için uygun görülmüştür.
- (52) Sonuç olarak, SPGPRINTS tarafından sunulan taahhülle;
- a) SPGPRINTS, müşterisi konumundaki lazer gravür makinesi sahipleri ile makinelere bakım-onarım yapılmasına imkân veren şifreleri paylaşılacak ve böylece teknik servis teşebbüslerine SPGPRINTS markalı lazer gravür makinelerinin bakım-onarımı pazarının kapanması kaynaklı rekabetçi endişelerin giderilmesi sağlanacaktır.
- b) Her mali yıl sonunda bir sonraki yıl içinde imzalanması planlanan *Müşteri Beyanı*’nın bir örneğinin ve bir önceki yıl içinde gelen şifre taleplerine ve kimlere şifre verildiğine ilişkin listelerin paylaşılması ile sunulan taahhüt üzerinde bir izleme mekanizması oluşmuş olacaktır.
- (53) Mevcut haliyle SPGPRINTS tarafından sunulan taahhüdün tespit edilen rekabet sorunlarıyla orantılı, bu sorunları gidermeye elverişli, kısa sürede yerine getirilebilir ve etkili şekilde uygulanabilir olduğu değerlendirilmiş, bu çerçevede anılan taahhüdün teşebbüs açısından bağlayıcı hale getirilerek önaraştırmanın sonlandırılmasına karar verilmiştir.
- (54) Diğer yandan, taahhüt metninde, taahhüt sunulan sürenin Kurul kararının tebliğinden itibaren beş yıl olacağı, sürenin bitiminde SPGPRINTS’in aynı taahhüdü tekrar sunabileceği ya da değişen ekonomik ve teknolojik koşullar nedeniyle taahhüdün revize edilmesini talep edebileceği belirtilmektedir. Bu kapsamda, SPGPRINTS’in taahhüdün süresine ilişkin beyanlarının kabul edilebileceği, beş yıl sonra değişen ekonomik ve teknolojik koşullar, pazarın yapısı gibi unsurlar göz önünde bulundurularak taahhüt paketinin yeniden gözden geçirilebileceği değerlendirilmektedir.

I. SONUÇ

- (55) SPGPrints Baskı Sistemleri Tic. Ltd. Şti.'nin 01.10.2021 tarih ve 21652 sayılı taahhüt metni ve 14.10.2021 tarih ve 22057 sayı ile sunduğu ek taahhüt beyanına ilişkin olarak;
- a) SPGPrints Baskı Sistemleri Tic. Ltd. Şti.'nin, SPGPRINTS markalı lazer gravür makinelerinin bakım-onarımı için gerekli şifreleri *Müşteri Beyanı*'nı kabul etmiş ve önceden belirlenmiş iletişim kanalları üzerinden şifre talep eden müşterilerine, beyan edilen süreler içinde sunacağına ilişkin taahhüdün değerlendirilmesi sonucunda rekabet sorunlarını giderebilecek olması nedeniyle kabulüne,
- b) Anılan taahhüdün; kabul edildiğine ilişkin kısa Kurul kararının SPGPrints Baskı Sistemleri Tic. Ltd. Şti.'ye tebliğ edildiği tarihten itibaren başlayarak 5 yıl süreyle geçerli olacak şekilde teşebbüs bakımından bağlayıcı hale getirilmesine
- c) 2021/2 sayılı Tebliğ'in 10(2). maddesi uyarınca SPGPrints Baskı Sistemleri Tic. Ltd. Şti. hakkında SPGPRINTS markalı lazer gravür makinelerinin bakım-onarımı için gerekli şifreleri temin etmeme gerekçesiyle 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi gereğince soruşturma açılmasına gerek bulunmadığına
- gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.